

NUHUN

Gemisi

Siyasi Mizah Dergisi

DİKKATI!

Parasız ilâvemiz, Nâzım Hikmet'in resmini bayilerden isteyiniz.

Çarşamba Günleri Çıkar

HEDİYESİ 10 KURUŞ

NAZIM'I KURTARALIM!..

Ey namuslu vatandaş vazifeni yap

13 yıldır haksız yere hapiste yatan Nazım Hikmet'in hakkını almak için, göz göregöre ölmesine kayıtsız kalamazsın!

Nâzım Hikmet ikinci açlık grevine başlayalı bugün tam 9 gün oluyor. 13 yıldır kanunsuzluğu biline biline hapiste yatılan ve en yetkili tıp müesseselerinin verdiği raporlarla ağır hasta olduğu sabit olan memleketin bu yiğit evladı, dünyanın bu en büyük şairi hâlâ hapistedir. Ve 9 gündür ölümlü pençeleşmektedir.

Infazın durdurulması ve adli hatanın tamiri için bugüne kadar müsbet her hangi bir muamele yapılmadığını gören ve kendisinin bir kere daha oyalandığını anlayan Nâzım Hikmet, muvakkaten kaydıyla durdurduğu açlık grevine 2 Mayıs 1950 günündenberi tekrar başlamıştır. Vasisi ve avukatı bay İrfan Emine yazdığı mektupta Nâzım Hikmet, açlık grevine başlamasının sebeplerini şöyle anlatıyor:

«8.4.1950 tarihinde açlık grevine başladım. Bu grevi talep ve müdafaalarımızın kabul ve tedkik edildiği ve tahliyemin gün ve saat meselesi olduğu haberi üzerine şimdilik dururdum. Bugün 1.5.1950 tarihinde durum şöyledir:

a — Adli hata, kanunsuzluk vakası gerekli makamlarca bî fiil kabul ve tasdik edilmiş olduğu halde bunu önlemek, bu vakaya bir son vermek için aynı gerekli makamlarca harekete geçirildiğine dair ortada müsbet en ufak bir emare yoktur.

Binaenaleyh kanunsuzluk devam etmektedir.

b — Cerrahpaşa hastanesi sağlık kurulunca yapılan muayenem sonunda ağır sıhhi durumum tesbit ve bu olay adli tıba da tasdik edildiği halde kanunun sarıh maddesine rağmen cezanın infazı durdurulmamış, bu cihete gidilmemiş ve böylece yeni bir kanunsuzluk daha ortaya çıkmıştır.

Bundan dolayı:

Kanunsuzlukların yeni yeni hamlelerle sürüp gitmesine a-

let olmamak için ve hakkımı aramak yolunda başkaca imkânım kalmadığından:

a — Jandarma kuvveti ile her hangi bir hastaneye sevk ve sözde tedavimi kabul etmiyorum.

b — 2.5.1950 tarihinden itibaren açlık grevine devam ediyorum.

Not: Açlık grevimin seyri esnasında müdahalelerden korumamya kadar zayıf düştüğüm, kendimi kaybettiğim za-

(Devamı 4 de)

Seçim yarışı

Şu son haftanın manzarasına bakın: Tıpkı büyük klüpler arasındaki şampiyonluk maçlarının yapıldığı günlerin rekabet, itişme ve çekişme havası var... Gerçekten de çok hararetli bir maç karşındayız. Yalnız burada dâvâ bir kupa veya şampiyonluk ünvanını kazanmak değil, iktidar koltuğuna kurulmak, başa geçmek, memlekete hâkim olmaktır.

C. H. P. genel başkanı, «seçimleri bir at yarışına» benzetiyor... Hani bu benzetiş, şu seçim gürültüleri arasında ortaya atılan iddiaların en doğrusu!

Evet bir at yarışı: C. H. P. ile D. P. arasında. «bah si müşterek» li, ganyana iktidarı, plâseye de onun yedekçiliğini vaad eden bir yarış. Bu yarışın «favo-

ri» si de, tabii hep depar (Devamı 4 üncüde)

— Oy zavallı oyum oy!..

Cumhurbaşkanı Sayın İnönü'ye, Başbakan Sayın Günaltay'a ve Hükümetine, Adalet Bakanı Sayın Sirmen'e Açık Dilekçedir

On üç yıldır haksız yere hapis yattığı herkesce öğrenilen ve hükümetimizce de fiilen kabul olunan ve üstelik ağır hasta olduğu en yetkili tıp müesseselerinin raporlarıyla sabit hulunan Nâzım Hikmet buna rağmen hâlâ hapistedir. Ve dokuz gündür açlık grevine yatmıştır. Günleri ve belki de saatleri sayılıdır. Bu faciayı önlemek ve tarihin önünde hiç değilse Nâzım'ı öldürmüş olmak sorumlundan kurtulmak fırsatı daha elinizdedir. Nâzım'ı derhal serbest bırakmanız için şu kanun yolları vardır:

1 — Adli tıp müessesesinin raporuna dayanarak ceza muhakemeleri usulü kanununun 399 uncu maddesini harekete getirmek;

2 — «Bir cürüm veya kabahatin işlendiği zamanın kanunu ile sonradan neşrolunan kanunun hükümleri birbirinden farklı ise failin lehinde olan kanun tatbik ve infaz olunur.» diyen ceza kanununun 2 inci maddesini uygulamak;

3 — Adli rapora dayarak Anayasanın Cumhurbaşkanına tanıdığı af yetkisini kullanmak;

4 — Derhal mesliçi toplayıp bir komisyona iade olunan af kanununu çıkarmak....

Bu yolların kullanılmasında, bizlerin göremediğimiz, fakat hukuk ulemasının bulacakları birtakım usuli ve kanunî mâniler, varsa, bu taktirde sağduyunun emrettiği şu yol kalıyor: Kanunlar nizamlar, usul ve kaideler, hakkın ve adaletin tecellisini kolaylaştırmak için konulmuştur. Yoksa kanunsuzluğun ve adaletsizliğin devamını sağlamak için değil. Nâzım'ın on üç yıldır kanunsuz olarak hapiste yattığı bugün artık her kes için sabit olduğuna göre Nâzım'ın derhal serbest bırakılmasını köstekleyen, kanun ve nizamlar varsa hak ve adaletin tecellisi için bunların çiğnenmesi, bizzat kanun fikrinin muktezasındandır.

Hükümeti ve şahsen Adalet Bakanını Nâzım'ın derhal serbest bırakılmasına yol vermeyen bütün bbu formaliteleri hak ve adalet adına çiğnemeye davet ediyoruz. Saygılarımızla

Nâzımın kurtuluşu için 10.5.1950 günlü 28 sayılı Nuhun Gemisi'nde yayınlanan açık dilekçeye imza ediyorum.

Adres.

İmza

Bir bu eksikti!

Amerikalılar seçimlere ne karışıyorlar?

Ankara'da Amerikan Haberler Bürosunun Yenişehir merkezi önünde «Mavi» bir kitap dağıtıldı, 100 küstür sayfa; Türkçeye çevrilmiş olan bu kitap, 80.000 basılmış, memleketimizde seçim günlerinde dağıtılmak üzere hazırlanmıştır. Bu kitaba sahip olmanın tek şartı sadece 20 yaşını doldurmuş olmak. Kitap genç mektep liler arasında bu sayede büyük bir ilgi toplamışsa da; yaş hadine bakarak kitabın bazı açık fotoğraflar ihtiva edebileceği ne ihtimal verenler hayal sukuna uğramışlardır. Eserin mahiyeti başka. Amerika Birleşik Devletleri Dışişleri Bakanlığının ismini taşıyan bu kitap, seçim günlerinde Türk seçmeni ne Amerikan rejimini örnek olarak göstermekte bu suretle seçimlerimize fiilen katılmaktadır. «Halk tarafından kurulan bir hükümet» gibi cazip bir başlık taşıyan mavi kitap, ikinci sayfasında bir duman perdesi ile işe başlamakta, 4 Temmuz 1776 da yayınlanan Amerika İstiklal Beyannamesinden bir kaç satıra sözü açmaktadır. Bu satırlara göre her insanın hayat, hürriyet ve saadete hakkı vardır. Bu uğurda ica bedince bir hükümet değiştirilebilir veya ilga edilebilir. Bu dusturların 1950 senesinde ne hâle getirildiklerini bir yana bırakalım da, kitap boyunca beliren esas gayelere gelelim. Kurnazca tertibedilen kitabın başlıca hedefleri şunlardır:

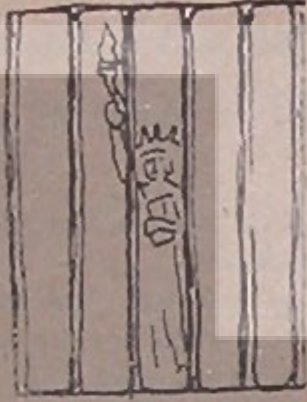
- 1 — Amerikan rejimini övmek yolu ile yaymağa çalışmak.
- 2 — Amerikanın iki meclis tarafından idare edildiğini an-

latmak. (Seçimlerde C.H.P.'nin iletir sürdüğü başlıca isteklerden biri.)

3 — Amerikan Reiscumhuriyunun geniş salâhiyetlerini tebariz ettirmek. (Mavi Kitapta) şöyle deniyor:

«Birleşik Devletler Cumhuriyeti reisi makamı dünyadaki eşlerinin en ehemmiyetli ve kudretli lerinden biridir.»

«Bu vazifesini ifâ için kendisine yalnız icrai bölümü faaliyette bulunduracak salâhiyet değil; aynı zamanda kazal ve teşril meselelerde ehemmiyetli salâhiyetler verilmiş bulunmak tadır.» (Maksat anlaşıyor, değil mi?)

4 — Reiscumhuriyunun Dış ve iç işlerdeki hemen hemen hutsuz salâhiyetlerini belirtmek.

(Bu çeşit haklarla memleketimizde idarenin alacağı şekil tasavvur edilebilir. Mavi kitabı zikredelim:

«Cumhurreisi devletin başlıca işlerinden mes'ul bulunan icrai daireler başlarını seçtiği gibi; bir çok kimseleri de mühim Federal hükümet makamlarına tayin eder.»

Kitabın başka bir hususiyeti de, Marşal Plânı hegemonyası altında kurulmak istenen Birle-

şik Avrupaya örnek olarak. Amerikan eyâletlerinin birleşme seyrini göstermektedir. Mavi Kitap açık telmihlerle bunu ima ediyor:

«Delegeler ihtilâflı meseleler üzerinde söz söyleyerek dört ay müddet zarfında hususî menfaatlerini ve tatbik edilecek usulleri münakaşa ettiler. Öyle zamanlar oldu ki; bazıları top lantının her hangi bir gayeye erişmeden bir kelime bataklığına saplanıp kalmasından korku yorlardı... Mâmafih birbirini tevali eden bir çok anlaşmalar, bu ihtilâfları halletti.»

Kitabın arta kalan hususiyetlerini bir yana bırakıp, tam seçim sırasında, bir nevi direktif edâsi taşıyan bu kitabın dağıtılmasını ve buna göz yumulmasını yersiz bulduğumuzu söylüyoruz. Seçimlerde Amerikan yardımı C. H. P. nin başlıca propaganda mevzuu olmuştur; Amerika Dışişleri Bakanlığı da; Anayasamızı değiştirmek isteyenleri Mavi Kitapla desteklemektedir. Açıkça yabancı bir devlet seçim propagandasında yer almış bulunuyor.

Hayır gelmez onlardan

Seçim röportajlarında okuyoruz:

Trakyada köylüler, adaylar gelmesin diye toprak yolları sürmüşler, taşlarla doldurmuşlar. Anadoluda adaylardan vebadan kaçılır gibi kaçılıyorlar.

Halk bu seçimden bir şey beklemediğini açıkça göstermektedir. Fakat, onlar hâlâ anlama mazlıktan geliyorlar ve hâlâ halkın peşini bırakmıyorlar.

Yarın da bütün kız tırmalara rağmen halkın büyük bir kısmı seçime iştirak etmeyecektir.

Artık şu hakikat anlaşılmalı: Halk hükümetini vermiştir «Bize onlardan fayda gelmez» diyor.

Neden yok

- Listede:
- Bayar var da niye Bayar yok?
 - Köprülü var da niye Köprüsüz yok?
 - Menderes var da niye Sakarya yok?
 - Tahtakılıç var da neden teneke kılıç yok?
 - Baltacıoğlu var da niye Kesercioğlu yok?
 - Felek var da Kelek niye yok?
 - Demirelli var da Pamuk elli niye yok?
 - Baban var da Anan niye yok?
 - Sefa var da niye Cefa yok?

Bir seçim ve üç adam

Üç adam var:

Birincisi: Meşrutiyetten beri bütün firkalara, yani partilere girip çıkmıştır. Eski bir kumandan, sabık bir bakandır. Bu kerre de gürültüyle Halk Partisinden çıktı. Memleketin yüksek menfaatlerine, Halk Partisinde kaldıkça hizmet etmek kabil değil, dedi. Halk partisi başlariyle hiç bir anlaşmazlığı olmadığını, şimdiye kadar her hangi bir teklifinin reddedilmediğini de söyledi: «Gayelerimiz, düşüncelerimiz aynı olduğuna göre artık müstakil kalamıyacağım tabiidir» diyerek Demokrat Partiye girdi.

İkincisi: Adalet cihazımızın başıdır. Mahkemele rin yıllık tâtilleri bittiği günlerde açış söylevleri vermiş, Halk Partisinin başlarını, hükümetin icraatını övmüş, adalet makinasının mükemmel işlediğini söylemiştir. Bugün ay nî insan Demokrat Partisinin adayıdır ve memle-

kette bir adalet hazırsız luğu olduğunu söylemektedir.

Üçüncüsü: Eski bir hocadır. Atatürk devrinde sahiden laik olan, Halk Partisine girmiştir. Milletvekili olmuş, Meclis ikinci reisiğine kadar yükselmiştir. Bir yıldır hükümetin başındadır. Ve bir yıldır İslâm âkidelere, müslümanlık ruhunu hükümlerle kılacağı ve demokrasiyi mutlaka kura çağını söyleyip durdu. «Müslümanlık ruhunun» hükümler olduğunu gösteren son hâdiseler üzerine de şimdi: Din irticâının hortlamasına meydan vermeyeceğiz, «Ahmet veya Mehmed her şeyi söyleyebilir. Bunun hiç bir tesiri olmaz. İki parti liderleri muayyen istikamette birleşirlerse mesele yoktur» diye konuşuyor.

Önümüzdeki seçimlerde oylarımızı bekleyen adaylar işte bunlar. İster seniz siz hâlâ bunlara bel bağlayıp oyunuzu veriniz.

NUH

Secim cilveleri

Gazetelerimizde seçimlere dair çıkan yazılardan parçalar:

★

«Ahmet isminde bir adam başında fes. elinde Kuran ve bir parça toprak olduğu halde hapishanenin önüne gelmiş (Lâilâ he illallah) çekerek Kemal Pilâvoğlunun hücresini ziyaret etmek istemiştir. Aynı zaman yapılan araştırma sonunda üstünde Pilâvoğlunun yazdığı dini kitaplar da bulunmuştur. Kendisine burada ne aradığı sorulunca, Pilâvoğlunun vattığı yerî öpeceğini söylemiştir.

★

«Saat 10.30 da şehir kulübünde otururken beble diye daimî encümeni üyesi C. H. P. li Nuri Şeftali ci sarhoş bir vaziyette Şehir Kulübüne girerek: «Ne kadar Demokrat var sa...» diye küfredmeğe başlamıştır.

Bu sırada Mehmet Karakaş: «Neden küfrediyorsun» diye bir tokat atmış, fakat bu sırada Nuri Şeftali ci tabancasını çekerek: «Demokratların hepsini öldüreceğim.» diye Mehmet Karakaşın üzerine altı el ateş etmiştir.

«Bu sırada camiden gürültüler duyuldu. Meğer vaaz veren Keçiborlu Müftüsü Bekir Sönmez, Halk Partisinin icraatını övmeye başlamış ve böyle bir partiye oy vermenin Allahın emri olduğunu söylemiş. Üstelik bir de memur olan Müftünün, din işlerini siyaset işlerine karıştırması cemaati fena halde kızdırmış.»

★

«Ali Kemal Yiğitoğlu C. H. P. nin Sivas bölgesi müfettişi diyor ki:

«— Demokratlar, sivas ta Sünnilerle Alevileri bir birlerine düşürmek için elerinden geleni yapıyorlar.»

★

«Bu sırada Aldoğan'ın şiddetle silkindiği ve yere inmek istediği görülmüştür. Aldoğan hakla büyük bir mücadele yaptık tan sonra yere inmiş ve şöyle bağırmıştır:

— Milletvekili milletin sırtına binemez. Biz milletin sırtına binenlerle mücadele halindeyiz.»

★

«İnönü'nün Sındırgı nutkundan:

«Bana rey verecek misiniz. (Vereceğiz, ne yapacağımızı sandık bilir, sesleri): Kibarsınız Sındırgılılar.»

En büyük baskı

C. H. P. Lideri muhalefeti tamamen serbest bırakmış görünüyor. Her parti, her aday istediğini söylüyor.. İnönü aleyhinde bile açıkça atıp tutanlar var.

C. H. P. lideri elinde bir sürü kanun olduğu halde bunlara neden göz yumuyor? Bu kadar müsamaha niçin? Senelerce tek parti ideolojisini savunmuş ve tatbik etmiş bir politikacı nasıl oluyor da bu kadar müsamahakâr davranıyor? Tenkitlerin nihayet bir gün kendisini yıkacağından korkmuyor mu?

Hayır korkmuyor. Çünkü gayet iyi biliyor ki muhalefet dış politikayı tenkit etmedikçe halka bir çıkar yol gösteremeyecek, kendi kendini yiyecek ve dejenere olacaktır.

Netekim de öyle olmuştur: Dış Politikada C. H. P. ile beraberliğini ilân eden muhalefet iktisadî sıkıntımızın başlıca âmili olan Marşal Palânını ve şartlarını tenkit edememiş, bu yüzden Halk Partisinden ayrı iktisadî bir programla ortaya çıkamamıştır. Dolayısıyla iç politikada da onun kuyruğundan ayrılamamış ve nihayet kuru ve mânâsız bir sürü ağız kalabalığına içinde boğulup kalmıştır.

C. H. P. lideri muhalefetin bu yüzden bir çıkmaz içinde bulunduğu farkındadır. Halkın iktisadî sıkıntılarını bir çıkar yol gösteremeyen muhalefetin halkın gözünden düşüğünü görüyor ve biliyor. Artık fazla bir baskıya lüzum bile görmüyor. Dış politika baskısı kâfi onun için...

Hülâsa C. H. P. lideri muhalefeti böyle bir «dış politika beraberliği» baskısı altında bulundurdukça onun ne tenkiterinden ne de teşkilâtından korkar. Üstelik bu muhalefetin en kuvvetli kısmını muvazaa ile kendisine bağlamış olduktan sonra her seçimden muzzafer çıkacağına emindir.

İşte C. H. P. lideri, bu yüzden bugünlerde hayatından bu kadar memnun, yarınından bu kadar emin ve her türlü tenkide karşı bu kadar müsamahalıdır.

Dünya tarihinin kaydetmediği bir hatayı Türk tarihine gecirdiniz

Ey bu milletten oy isteyen efendiler! Nazım Hikmeti toprağa değil, çok sevdiği halkının arasına veriniz

C.H.P. Genel Bşk. nın nutku Yapılıp, yıkılanlar

C. H. P. Genel Başkanı Mayısın 5 inci günü Manisa Bayram yerinde söylediği propaganda nutkunda «27 senedenberi bir şey yapılmadığını» ileri sürenlerin haksızlıklarını belirtmek için: «27 senedenberi bu memlekette hiç bir şey yapılmamıştır yahut her şey fena yapılmış iddiası haksız, yersiz ve insafsız bir isnaddir.» diyor.

Doğrudur, fakat...

Gerçekten, bugün cumhuriyetin kuruluşundan sonra hiç bir şey yapılmadığını söylemek yanlıştır, haksızlıktır. Bunu ileri sürenler, ya Atatürk inkılablarının ezeli düşmanları, yahutta gerçekleri günlük siyaset manevraları için bile bile inkâr edenlerdir...

İlk büyük hamleler

Türk milletinin emperyalizme karşı kazandığı milli kurtuluş savaşından sonra ve onun en tabii bir neticesi olarak attığı ilk büyük adım. Türkiyeyi, emperyalist dünyanın siyasi, iktisadi boyundurduğundan kurtulmuş, tam manâsile «bağımsız» kendi mukadderatına hâkim bir memleket hâline getirmesi olmuştur.

İkinci büyük adım, memleketi kapitalistlerin açık bir pazarı ve onlar için bir ham madde kaynağı hâlinde çıkarıp, teknik ve medeniyet seviyesi üstün bir memleket hâline getirmek için «millî sanayi» kurulması olmuştur.

Bu iki ana istikamet üzerinde mazinin bütün artıklarını silip süpürmek, yeni ve ileri bir hayata ayak uydurmak için laiklik hamlesi yapılmıştı.

Dış siyasette en hâkim fikir, dâima, İstiklâl savaşının anti-emperyalist ruhunu uyanık tutmak milletlerarası harp tahrikçilerinin oyunlarına sed çekmek, bölünmez, barış ve müşterek emniyet dâvasını savunmak olmuştur.

Halbuki...

Bütün bu yapılanlar, Atatürkün ölümünden sonra ve İkinci Cihan Harbi devrinin başlangıcından itibaren yine C. H. P. iktidarının elile birer birer yıkılmıştır.

Lozandan Marşal Planına

Manisa nutkunda, Marşal planının «nimetlerini» memleketimize ne büyük faydalar sağlamak ta olduğunu söyleyen ve bunu memleketimiz için

adetâ bir lütf gibi gösteren C. H. P. Genel Başkanı o sözleri söylerken, bir an için Lozan andlaşmasını imzalayan Türk murahhas heyetinin başkanı hatırladı mı acaba?

Hiç hatırlamamış olacak. Fakat milli istiklâlimize kıskançlıkla bağlı olanlar Lozanda, onun «düveli ihtilâfiye murahhaslarına» yâni emperyalist usaklarına karşı siyasi ve bilhassa iktisadi istiklâlimizi nasıl müdafaa ettiğini unutmamışlardır. Onun 26 yıl sonra bugün Türkiyeyi Amerikan sermayesinin açık pazarı, Amerikan emperyalizminin dünyayı istilâ plânlarında bir «ileri karakolu» hâline getiren «Marşal Planına» kâsideler söylemesi kendi siyasi hayatı için ne hazin bir tecellidir.

Lozan'da Türk İstiklâli ni, Atatürkün direktifleri dahilinde, müdafaa eden Türk murahhas heyeti Başkanı İsmet Paşaya: «Siyasi istiklalinizi kazandınız, fakat er geç iktisaden bize esir olmaya mahkûmsunuz!» diye bağırarak Lord Gürzon, eğer bugün sağ olsaydı, onun 5 Mayıs nutkunda: «Şimdi memleketin müdafaasında ve iktisadi kalkınmasında Marşal plânından istifade etmeğe çalışan memleketler arasında bulunuyoruz...» «Gördüğümüz askerî yardımlar ile, Marşal plânı yardımıyla bizden bizim kalkınmamızı kolaylatacak ve hızlandıracak surette istifade etmeğe, çalışmak milletimize karşı borcumuzdur.» diye karşı karşıya keyfinden ellerini çırpardı:

Aynı şey

Ankarada Millet Partisi mitinginde Osman Bölükbaşı hapse girmeye namzet bir vatandaş olarak halka hitap ettiğini, hapse girmekle Meclise girmenin aynı olduğunu söylemiştir. Aynı şey olduğuna göre Nazım Hikmet 13 senedenberi milletvekili mâmafih biraz düşününce yalan değil Bölükbaşının dediği.

Bayar'ın Şark nutku

Coğrafya haftasından faydalanarak Celâl Bayar şunları söylemiştir: «Artık pusulayı şaşırđım, nazarımda ne şark ne garp var, ne C.H.P. ne D.P. var, sadece ve sadece iktidar var.

Mayıstan beri açlık grevine başlayan Nazım Hikmet Üsküdar Ceza evinde vücutca her gün biraz daha zayıflıyor. 13 yılı aşan bir zamandan beri devam edegelen haksızlıklar Nazıma bu müthiş kararı verdirdi. «Ve dışarda bir bayrak gibi dalgalanırken adı, o içerde biraz daha ihtiyarladı.» Ve bugün 49 yaşında bulunan Nazım hürriyetsizlikten başka gıdasızlıktan ta yıpranmakta. Haksızlığın düzeltilmesini isteyen açık istidasına hayatını bir pul gibi kullanan bu harikulâde insan artık zulme dayanamayacak kadar zayıf düştü. Asırlar boyunca hiç bir milletin tarihi bu kadar açık bir haksızlığı bu derece uzun müddet devam ettirmemiştir. Bütün hür insanlığın gür sayhalarla pro-

testo ettiği haksızlık karşısında susan bir tek mânevi varlık var; C. H. P. ve onun muhalefeti.

Nazım Hikmet'in madidi varlığı belki yarın sönecektir. Bu hazin netice bütün namuslu insanları dünyanın neresinde olurlarsa olsunlar ve hangi rengi taşırlarsa taşınsınlar onları kalblerinden vuracaktır. Dillerinden Nazım'ın tunçtan mısraları düşmeyecek olan milyonlarca insan memleketimizdeki C. H. P. nin zulmünü gelecek nesillerin hafızasına naksetmek için her vasıtaya baş vuracaktır. Yazı, resim, heykel, müzik; şiir, hikâye, roman, hitabet ve tarih elbirliği ile Türk Milletinin en gür sesli sanatkarını yaşatmak için vazifesini yapacak ve korkunç bir

zulmü devam ettirerek Nazım Hikmetin vakitsiz ölümüne sebep olanları da tel'in için her imkânı baş vuracaktır.

Nazım Hikmet 9 gündən beri açtır. Başın dönmemekte adalelerinde takat kalmamakta ve vücûdünün harareti her gün biraz daha azalmaktadır. (Devamı 4 de)

N. Hikmet dâvası

ve

«Demokrasimiz,,

Asırların yetiştirebildiği en büyük şairimizi haksız yere yıllardanberi zindanlarda inleyen Halk Partisi, bugün milletten rey dilerken memleketi hürriyet ve demokrasi getirdiğinhahsediyor.

Bütün dünyanın, asrımızın en büyük şairi diye tanıdığı Nazım Hikmet kanunî haklarını tanıtmak için açlık grevi yapmağa mecbur kaldığı bir zamanda memleketi hürriyet ve demokrasi getireceğini vaad eden muhalefet Nazımın ismini bile ağzına almaktan korkuyor.

Gazetelerimiz; meşhur demokrasi mücahidi gazetelerimiz, büyük şairin ölüm halinde olduğunu bildikleri halde, ondan yarım ağızla bahsediyorlar. Bir kaç tanesi onu da yapmıyor.

Son senelerin demokrasi ve hürriyet savaşının sahteliğini ve durmadan hak ve adaletten bahsedenlerin boylarından büyük yalan söylediklerini anlamak için Nazım Hikmet meselesinden daha iyi bir delil olabilir mi?

Evet, Nazım Hikmetin haklı dâvası «demokrasimizin» aynası oldu.

MEKTUP

Nuh Dede Eliyle Dokumacı Ahmede

Kardaşım Ahmet Ağabey,

Gayrı başa geldi, senden saklamak olmaz, yalanım varsa anam avradım olsun, iki gözüm çıksın, Senemin hayrını görmeyeyim. Geceleri hurda karajında yattığımı bilyon, sokkakta olmuyo, iti bekçisi var sokağın, hemide hurda karajında para vermem de Sultan efendi seslenmiyo. Efendim Cuma günü çamaşırımı yudum, zabaha dek kurur dedim; bi tel buldum içinde yattığım tekersiz mekersiz kamyon var ya, telin bi ucunu elektrik direğine, bi ucunu kamyonun damına çaktım,, geçtim şofor yerine bi de kilim parçası çektim üstüme uyudum. Böylece uyumuş kalmışım, uruyamda Kör Selim adında bi öküzüm vardı eskere gitmeden, onu gördüm. Kör Selim zari zari ağlıyordu, haşıma, vah Veli Yılmaz efendim diyodu. Boş değelmış ağlaması. Bi uyardımki, bekçiler üstüme fener dutmuş, polisler düdük çalıyo, yaka paça karakolu boyladık, bereket geceydi. Netmiş ne olmuş dedikse de dinletemedik. Garşıma o bildiğin kumser çıktı:

— Nihayet kendini ele verdin, dedi. Seni satılmış seni, dimek telsiz kurup Komifera ile görüşyon ha!.. Ulan seni adım adım gözetledim... Karma Marka okulunda yetiştigini de bilyon, heç bişet gözümünden kaçmaz!.. Polislere işletin motorsikletli dedi kumser, motorsiklet çalıştı, bağırdım, bağırdımsa da ne fayda, o gürültüde adam boğazlansa duyulmaz. Neyse bunnarı birakalım, bizi Ahrasla, Sultan efendi ile, Hacı Farfara ile yüzleştirdiler. Memo Durmuşu bulamamışlar, Salih beyin çiftliğinde evdeci olduğunu söylemedim, polisler onu Kıbrısa kaçtı biliyo. Efendim meğerkine çete kurmuşum, pavlikede bakana sövmüşüm, Ahras Moskofmuş, Hacı Farfara da seçim sırasında Veiediye reisini devirecemiş, bedâva baklava yimekten muradı buymuş, daha neler de neler... Motorsikletin bilbil misali sesini duymadanısa, parmak bastık ifadeye, ne yazdılar bilemyom. Mahkemede inkâr ederim, hâkim bey derim,, ben derim, Kervankonmaz kövünden Veli Yılmaz çamaşırımı yudum kkuruttum, başkaca suçum yokotur. Ahras Çaponoglu kövündendir, anasını babasını tanıırım, istersen beni ipe çek, suçum yok hâkim bey emme Allahın bildiğini senden saklamam, bu yaz, evet bu yaz, bı ırğat sindukası kurmak istiyon, bunda heç kötülük yok. Herkeşin sindukası var da ırğatların neden olmasın. Başkaca verilecek habarım yok, mapusaneyiz, koğuşa buyur ettiler, ırrahatımız iyi. Kuzum Seneme bi mektup yazsan da habar versen. Benim yüzüm dutmuyo.

Veli Yılmaz

Türkiyede bir gün

İbret verici günler yaşadığımızı ne şüphe. Bir gazeteyi gözden geçirmek buna inanmak için kâfidir. İsterseniz meselâ 4 Mayıs 1950 günü yayınlanan Cumhuriyet gazetesini ele alalım:

★ 1000 yobazla birlikte Ankara Adliye Sarayını basan tarikçi Pilavoğlu ceza evinde bir hafta kaldıktan sonra tahliye edilmiştir.

★ 13 seneden beri suçsuz olarak hapislerde yatan şair Nâzım Hikmet tekrar açlık grevine başvurmak zorunda kalmıştır.

★ Marşal Plâni afiş müsabakasını kazanan Türk afişçisi 500 lira alacaktır.

★ İnönü Egede.

★ İzmir ve Menemende zelzele tepti, 3 ölü var.

★ Çorumda C. H. P. adayı alevî dedesi Rıza Ulusoy'un yorganından bir parça, müritler arasında elli liraya satılmıştır, müritleri binlerce kişiyi buluyor.

★ İstanbul Bale mektebi bir resital vermiş, Karakter dansları çok beğenilmiştir.

★ General Aldoğanın ağır ceza mahkemesine yaptığı itiraz kabul edilmemiştir.

★ İnegölde bir Demokrat Parti toplantısında halk birbirine girmiştir.

★ Hızırilyas bayramı hazırlıkları münasebetile İstanbul valisi şunları söylemiştir: «Ruh hekimini olmak itibarile neşenin hayattaki kuvvetinden hemşerilerimin faydalanmasını isterim.»

Neşeleniyoruz, faydalanıyoruz üstadım! İster gül ister ağla zaten.. Hâdiseler meydana.

Seçim yarışısı

(Baştarafı 1 incide) çizgisinden, yarı yol kadar ileriden yarışa başlayan C. H. P.; D. P. kendi sine peşinen verilmiş olan «ikincilikten» memnun görünüyor...

M. P. ye gelince: Yarışa kaybedeceği belli olduğu halde, hiç olmazsa D. P. ile at başı beraber gelmek için dolu dizgin meydana atılmış...

«Atlantik demokrasisi» ve «serbest rekabet» oyunları metodları ile yapılan bu yarış tabii «Büyük Amerikalı dostlarımız»ın alkışları ve bravoları arasında yapılmakta. Yalnız «damışıklı dövüşün» artık farkına varan seyirciler, yani bütün memleket halkı bu yarış, uzaktan şüphe ve alayla seyrediyor. 1946 dan beri gördükleri; duydukları, çektikleri ona artık işin iç yüzünü öğretilmiştir.

O artık öğrenmiştir ki; bu yarışın sonunda bütün yarışlarda ekseriyetin başına geldiği gibi, kaybeden kendisi olacak, büyük mukâfat, yani iktidar koltuğunu alanların zafer sarhoşlukları karşısında eli boğrunda, ağzı açık kalacaktır.

21 Temmuz 1946 günü gerçek bir heyecan ve inanla seçimlere koşan, baskıdan, kahırdan yılmadan istediğini, iradesini açağı vurmak için sandık başlarına koşan, «Demokrat Parti» ye kendisini Hürriyet ve demokrasi yolunda bir kılavuz olarak bağlanan Türk milletinin büyük çoğunluğu, bu dört yıl içinde, bu kılavuzun kendisini bir çıkmaza sürüklediğini, ileriye değil

geriye götürdüğünü görmüş anlamıştır.

Bu dört yıl içinde «Demokrat Parti» liderlerinin her gün halka verdikleri sözü çiğneyip, demokrasi davasına ihanet ederek C. H. P. ile uzlaştıklarını ve «İktidar koltuğunun» a yak ucunda oturabilmek için, her türlü manevraya başvurduklarını, önce büyük gurultularla ve göz boyamak için ilân ettikleri «Hürriyet misakı» nı, kendi ellerile işe yaramaz kâğıt parçaları gibi nasıl yırtıp attıklarını gördükten sonra, Türk milleti bu gün, kendisinden rey ko-parmak için bin bir dil dökenlerin yaldızlı laflarını artık dinlemiyor bile...

Bunların içinde dillerinden «Vatan ve Silistre» teranelerini düşürmeyip «hamiyet, hürriyet, millî hâkimiyet» diye bar bar bağıranların, C. H. P. iktidarının memleketi bir yarım müstemleke hâline getiren dış politikayı alkışladıklarını gördükten sonra, bütün bu siyaset kumpanyalarının hep aynı oyununu, oynadıklarını gayet iyi anlamıştır.

Sahibi ve bu nüshada yazı işlerini fillen idare eden:

NAHİT ÜSTEMİR

İdare Yeri:

Ankara Cad. No: 37, kat: 3

Mektup Adresi:

Posta kutusu 12, Tophane,

İSTANBUL

ABONE ŞARTLARI:

Seneliği: 480 Krş.

Altı aylığı: 240 Krş.

Dizgi: Aml Matbaası

Baskı: Onan Matbaası

İmtihanlar

yaklaşırken

Sigorta şirketinde:

— Hayatımı sigorta ettirmek istiyorum.

— Mesleğiniz?

— Profesör,

— İmkânsız.

★

Dükkanında:

— Hesabımı göürmüsünüz?

— Profösörsünüz gali-ba.

★

Silâhçı dükkânında:

— Bana iyi bir tabanca verirmisiniz?

— Kendiniz için mi?

— Hayır. Mahdum için.

Yarın imtihana girecek de.

★

İmtihanda:

— Oğlum hangi suali sor mamı arzu buyuruyor-sun?

★

Yine imtihanda:

— Size hangi numarayı verirsem buradan selâmetle çıkabilirim?

★

Sokakta:

— Bu polis müfrezesi ne reye gidiyor acaba?

— Üniversiteye. İmtihanlar başlamış da.

İnzibat meclisinde:

— Oğlum Profesörüne hakaret etmişsin.

— Öldürmediğime şükretsin.

— Doğru. Teşekkür ederez. Çıkın.

Mankemede:

— Profesörünü neden öldürdün?

— Bana sıfır vermek suretile hislerimi rencide etti de ondan.

Çocuklar arasında:

— Enayi ben büyüyünce hâfiye olacağım.

— Ulan o ne ki, ben büyüyünce profesörü öldüreceğim.

Nazımı kurtaralım

(Baştarafı 1 incide)

man cebren bestenirsem kendime gelir gelmez grevime tekrar devam edeceğimi, ölümüne yahut herhangi bir kanun yolundan tahliyeme kadar bunun böyle sürüp gideceğini ayrıca bildiririm.»

İşte durum böyledir. Bir mahpusun elinde kalan her vasıtayla on üç yıldır kanunsuzluğu yenmek için mertçe savaşan Nazım, son kozunu oynuyor: Hayatını ortaya koymuştur. Günleri, belkide saatleri sayılıdır.

Ey namuslu yurddaş, seni çağırıyoruz...

Onüç yıldır kanunsuz olarak zindanlarda çürütülen Nazım, hakkını almak için giriştiği bu son savaşında sen yalnız bırakacak; göz göre göre ha pishanede tek başına ölmesine kayıtsız kalacak mısın?

Ey namuslu yurddaş! Nazım'ı kurtarmak bir yurt ve insanlık borcudur seni çağırıyoruz.

İci sayfadaki kuponu imzala ve başkalarına da imzalatıp «Nuh'un Gemisi» ne hemen yolla! Ve unutma ki her geçen dakika Nazım'ı ölüme yaklaştıran bir dakikadır, Dakikalarımızdan sayılı olduğunu unutma!

Dünya tarihinin kaydetmediği

(Baş tarafı 3 de)

Bu gerçek karşısında hâlâ kanunî vazifesini yapmayan bir hükümet vardır. Ama elbette ki bu millet çok sürmeden, zülmünü devam ettiren C. H. P. den de kurtulacaktır.

Memleketimizin en büyük şairi 13 senedenberi hakkını tanıtmak için çalıştı. Sağır duvarlardan ses geldi, fakat C. H. P. iktidarından müsbet bir tek haber gelmedi. Şimdiye kadar tarihin kaydetmediği adli hatâ ispat edildi. Ama bu adli cinayet tabii mes'ulleri olan kimselelin yüzü kızarmadı ve kılı kıpırdamadı.

Nâzım Hikmet'e karşı yapılan havsalağa sığmaz hatâların düzeltilmesi için bağırıyoruz:

Yeniden Milletvekili seçilmek için her vasıtaya baş vuran efendiler! bu milletten oy istemeden önce ona Nâzım Hikmet'ini veriniz. Nâzım Hikmet sizin şefaatinize sığınmıyor Onunla beraber biz, sizden verdiğiniz sözlerde

durmanızı istiyoruz. Sizden kendi imzalarımıza saygı bekliyoruz.

Sizin yaptığınız kanunların sizin tarafınızdan dürüstçe tatbikini bekliyoruz. Dünya tarihinin kaydetmediği bir hatâyı Türk tarihine geçirdiniz. hiç olmazsa hemen bu lekeyi silmek için harekete geçiniz bu millet sizi belki af eder. Fakat siz tarihe geçmiş hatâlarımızdan birini olsun düzeltmek yoluna sapmıyorsunuz. Ve siz ey bu millettin oy isteyen efendiler! Nâzım Hikmeti toprağa değil çok sevdiği halkının arasına veriniz.

Yeter mi?

47 Amerikan âyan üyesinin işbirliği sayesinde Marşal plânından 250 milyon dolar kesilmiş. Aman nice olur. Hâlimiz? Mâmafih bir halk şairimizin dediği gibi:

«Yeter bu sadaka o sadaka..»

TEKZİP

Sayın Avukat üstat İrfan Emin Kösemihaloğlundan son dakikada aldığımız tekzip mektubunu neşrediyoruz:

Sayın Bay;

Evvelce umumî vekili ve kanunî mahcuriyet altına alındıktan sonra mahkeme kararı ile kanunî vasisi bulunduğum Şair Nâzım Hikmet hakkında «Türk Ajansı» tarafından yayınlanarak 8 Mayıs tarihinde münteşir İstanbul gazetelerinde basılan bir haber, muhtelif noktalar dan hakikate aykırı düştüğünden bu mağdur vatan evladı ile yakınlarını müteessir eden şu haberin olaylara uymayan kısımlarını düzeltiyorum:

1 — Şimdiye kadar olduğu gibi, bugün de şairin hususi bir doktoru yoktur.

2 — Adaletin âcilen tahakkuku uğrunda açlık grevi yolu ile ölümü göze alan Nazım Hikmet'in günde bir kaç fincan kahve içtiği ve bu itibarla büyük orucuna hile karıştırdığı tarzında yayınlanan haber de katıyen asılsızdır. Üsküdar Cezaevi Müdürlüğüne bu hususta tanzim edilen zabıt varakası hakikati apaçık göstermektedir.

3 — Açıkladığım şu hakikat karşısında Üsküdar C. Savcısına atfedilen ve Nâzım Hikmet'in esashi şekilde açlık grevine başlamadığı hikâyesini ihtiva eden sözlerin de aslı olmaz; bu ifadenin yalan yahut yanlış tâbiri ile düzeltilmesi yazanlar için bir namus borcu teşkil eder.

4 — Ortada avukatları

tarafından uydurulmuş bir şey de yoktur. Çünkü 2 mayısta başlayan bu hazine grevü dün yedinci gününü tamamlamıştır. Adli Tıpça tesbit edilen mühim hastalıklara bir de sürekli açlık ilâve edilirse neticenin neye varacağı kolayca kestirilebilir.

Harareti 35,7 ye düşen ve bundan sonra da her gün düşecek olan bir kimsenin ayatı, vahim vir tehlike arzemezse, alıştığıımız dili, keyfi bir anlamda çevirmek icap edecektir. Nâzım Hikmet, tıbbî bir müdahalenin fayda vermediği bir sırada kurtarılma istenirse bunun mânası acaba ne olacaktır? O zaman mı tehlikenin başladığından bahsedeceğiz?

5 — Son durumu aydınlatmak için Adalet Bakanlığınca terviç edilen ve ha pishane hayatının ruhi tepkileri bakımından muayeneyi istihdaf eden dilekçem, dün gereği yapılmak üzere İstanbul C. Savcılığına gelmiş bulunmakta-dır.

Bu tavzihimin basılması suretile hak ve adalete hizmet edilmesini saygılarımla dilerim.

Şair Nâzım Hikmet Ran'ın vâsisi Avukat

İ. E. Kösemihaloğlu

★

★

«Ve Rab Nuh'a dedi ki: Her kim adam kanı dökerse onun kanı adem elile dökülecektir»

Tekvinden